

DERIVÁT

ALKOHOLY

FENOLY

a) ALKOHOLY

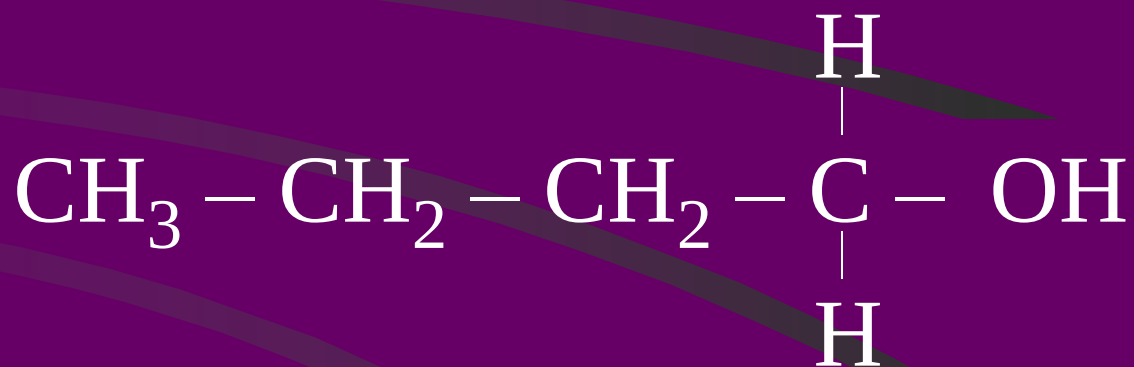
- Jsou sloučeniny vzniklé:

Záměnou **vodíku** v uhlovodíku
skupinou **–OH** (hydroxylovou)

Vzorce:

- Vzorec odvozen od uhlovodíku:

–Odtržení 1 vodíku

–Na volné místo postavit skupinu

–OH

Názvosloví:

- 2 typy názvů:

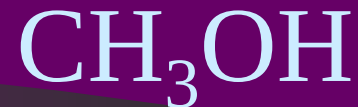
1. Název **uhlovodíku** + přípona **-ol**
2. Název **uhlovodíkového zbytku** +
přípona **alkohol**

VLASTNOSTI

- **Kapaliny** s nízkým bodem varu, nižší s vodou mísitelné
- Vznikající v **přírodě z cukrů** (oxidací = kvašením)
- Látky **jedovaté, narkotické**, příjemně vonící

ZÁSTUPCI:

1. Methanol

jedovatá kapalina (menší množství působí oslepnutí, větší množství smrt), jako příměs u špatně pálených alkoholických nápojů,

rozpouštědlo, palivo do motorů

ZÁSTUPCI:

2. Ethanol

jedovatá kapalina (menší množství působí ztrátu zábran a závislost, větší množství smrt),

základní složka **alkoholických nápojů, výroba octa, rozpouštědlo, palivo do motorů, dezinfekce okolí ran (denaturovaný benzínem)**

ZÁSTUPCI:

3. Glykol

jedovatá kapalina (mísitelná s vodou), základní složka

nemrznoucích směsí, výroba plastů, vláken

ZÁSTUPCI:

4. Glycerol

jediná **nejedovatá** kapalina
(mísitelná s vodou), sladké chuti,
v **kosmetice, potravinářství,**
výroba plastů, výroba
nitroglycerinu (výbušnina –
dynamit , léčivo – kardiaci)

b) FENOLY

- Jsou sloučeniny vzniklé:

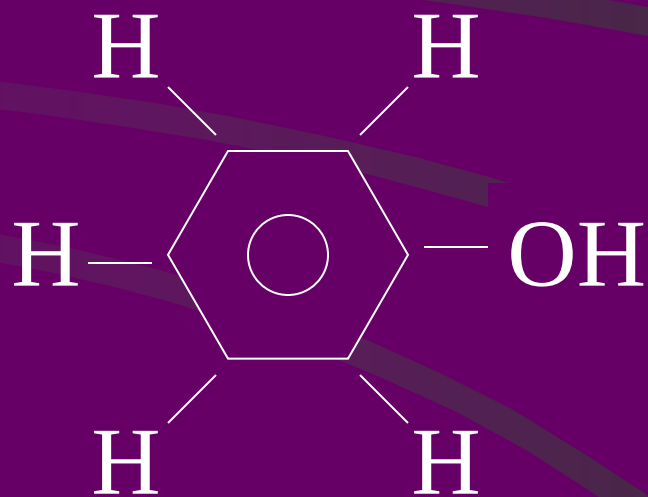
Záměnou **vodíku** v arenu

skupinou **–OH** (hydroxylovou)

Vzorce:

- Vzorec odvozen od arenu:

–Odtržení 1 vodíku

–Na volné
místo postavit
skupinu

–OH

Názvosloví

- 2 typy názvů:
 1. Název **arenu** + přípona **–ol**
 2. Název triviální

VLASTNOSTI

- Pevné látky rozpustné ve vodě
- Látky **jedovaté, žíravé**
- Páchnoucí, užívané k dezinfekci

ZÁSTUPCI:

1. Fenol

- jedovatá žíravá pevná látka (červenofialová), základní složka **plastů a vláken**, **výroba barviv, léčiv**, dezinfekční materiál, ekrazit (výbušnina), pesticidy